

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre . . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Vízszabályozási reformok.

II.

iszavidékünkön, mint már áttekin-
 tettük, eddig más vízvédelmi mun-
 kát nem alkalmaztatott, mint a
 gátelés, meg átvágás.

Ezen óvintézkedésekkel szem-
 ben a — mondhatni — maradó
 párt azt mondja: hagyjuk meg a régi medret,
 mely mellett sohasem volt romboló árvíz; vagyis
 semmisítsünk meg minden töltést és szabályozást.
 A haladó párt pedig azt jegyzi meg, hogy igen
 is kell szabályozni, de okosabban, több körülte-
 kintéssel s kevesebb önzéssel, mint eddig történt.
 Ezek így oszkoznak:

Minél szűkebb a meder s minél magasab-
 ban áll benne a vízszin, annál könnyebben ki-
 egyenlítettik a folyó esése; tehát annál inkább
 kényserítetik a folyó a saját medre kotrására.
 Már pedig a gátrendszer megszűkíti a medret és
 felmagasítja a vízszint. Tehát a gátrendszer nem-
 csak nem hátráltatja, de sőt elősegíti a víztöme-
 gek gyors lefolyását.

Bizonyítja — szerintük — ezen elméletet a
 régi tapasztalás. Míg ugyanis a Tisza szabályozva
 nem volt, a mostani, több mint két millió holdnyi
 ármentesített (*de nem ármentes*) terület nagyrészt
 mindig víz alatt állott, még pedig nemcsak egy
 pár hétig, hanem hónapokig. Most ellenben a ki-
 áradt vizek, amint az apadás beáll, rohamosan
 enyésznek, ugyszólván elvesznek. De hát hová?
 A Dunán — mely összes nagyobb folyóinkat a
 tengerbe szállítja — ez a rengeteg víztömeg le-
 nem mehet. Hiszen ha *csupán* a Duna volna hi-
 vatva ezt a szédítő vizrakást a szűk Vaskapun
 levezetni, akkor Titelnél, ahol a Tisza oly sok
 kis és nagy folyó fölvétele után belömlik, ten-
 gerré dagadna szét.

Amde pontos mérések bizonyítják, hogy a
 Duna egymaga néhány mértföldnyire Budapesttől
 lefelé, majdnem annyit köbméternyi vizet tartal-
 maz, mint az alsó részeken, ott, ahol a Tisza,
 Dráva, Száva már beleömlött.

Ezen rendkívüli tünetnyit csak úgy lehet
 megmagyarázni, ha elfogadjuk a föld *messzeszi-
 vári tulajdonságának elméletét*, mely mellett bizo-
 nyit az a mindennapi tény is, hogy kutaink víz-
 zine a legközelebbi nagy folyamtól mértföldnyi
 távolban is nő és fogy aszerint, amint az illető
 folyó apad vagy árad. Ezen messzeszívárgás an-
 nál hatékonyabb, minél nagyobb mélységű, tö-
 megű és sebességű vizek mutatkoznak; vagyis
 minél keskenyebb a meder, minél magasabb a
 gát és minél sebesebb a folyás, annál nagyobb
 mérvű az elszívárgás.

Ezen elméletet gr. Andrássy Manó fejti ki
 és közben hivatkozik Palleocapa olasz szaktekin-
 télyre, aki nálunk járván, állítólag „csak 100 öl
 gáttá volt proponált. Ezzel szemben Kossuth La-
 jos nagy hazánkfa ápril 13-iki keleti levelében
 azt vitatja, hogy: Palleocapa parttöltések távkö-
 rére 500—800, sőt az alsóbb szakaszokban ezer
 ölet is szükségesnek tartott. Hogy most már ki
 citálja tévesen Palleocapa hagyatékát, azt dönt-
 sék el a szakértők.

És most az átvágások vitapontjához értünk.
 Mert mire való is az átvágás? Erre a szakembe-
 rek homlokegyenest ellenkező nézetet vannak.
 Egyik szerint arravaló, hogy a sebes ömlésű fo-
 lyók mielőtt víztartójukba ömlenek, alkalmat nyer-
 jenek törmeléküket az eredeti mederben lerakni
 s az átvágáson sebesen lefolyni. Ezek szerint a
 beömlés előtt a Sajó, Szamos, Körös, Maros,
 mind átvágásokkal mérséklendő lenne, hogy a
 medret törmelékeivel el ne iszapolja. Kossuth
 Lajos ellenben egészen ellenkező nézetet fejteget.

Ő sokoldalú tanulmány után azt mondja, hogy
 minden folyammeder egy-egy nyitott cső, és ha
 ebbe több víz ömlik, mint belőle kifoly, a fölös-
 legnek a cső falain ki kell futnia.

Mármint tehát ugyanazon átmérő mellett an-
 nál több víz fér el egy csőbe s annál kisebb a
 kifutás veszélye, minél hosszabb a cső. Amde a
 szabályozások megrövidítették a medersővet; te-

hát növelték a kifutás veszélyét, vagyis az árviz-
 veszedelmet.

Azt, hogy vajjon a gát- és átvágási rend-
 szeren kívül még milyen biztonsági fogások lesz-
 nek a tiszaparton foganatba veendő, majd az a
 bizottság fogja megállapítani, mely az árvizek
 elmúltával Baross miniszter ígérete szerint „a
 helyzet elfogulatlan megítéléséhez adatokat fog
 beszerezni“.

Addig egyelőre csak nézetek cserélhetők e
 fontos kérdésben. Részükre nyitva áll e hasáb.

Városi közgyűlés.

Ápril 25-én.

I. Polgármesteri havi jelentés.
 I. A folyó évi közigazgatási iktatóba beérkezett
 ügydarabok közül március hó végén elintéztelen volt
 1097 darab, ápril hóban beérkezett 957 darab, össze-
 sen 2054. Ebből elintéztést nyert 997 darab, hátralék-
 ban van 1057.

II. Az árvászeknél március hó végén elintéztelen
 volt 200 darab, ápril hó folyamán beérkezett 98, össze-
 sen 298. Ebből elintéztetett 87 darab, hátralékban
 van 211.

III. A kapitányi hivatalnál március végén kimuta-
 tott 38 darab hátralék feldolgozatott. Ápril hóban be-
 érkezett 448 ügydarab, ebből 422 elintéztetve, hátra-
 lékban maradt 26.

IV. A községi bíróságnál a múlt hó végén hátra-
 lék nem volt. Ápril hó folyamán beérkezett 89 ügyszám,
 mely mind elintéztést nyert.

V. A közbiztonság állapota általában kielégítőnek
 mondható. Tüzeset nem fordult elő. Eltoloncoltatott e
 hóban 5, áttoloncoltatott 14 egység.

VI. A múlt hó végén és a folyó hó elején nem
 csekély mérvben nyugtalanította a lakosságot azon kör-
 rülmény, hogy az ebdühnek néhány esete fordult elő.

Ezen esetek egyikéről már mult havi jelentésem-
 ben tettem említést. Igen komoly következményű volt
 azonban a második eset, mely március 29-én merült fel,
 amidőn is egy veszett komondor 4 egyént, és pedig a
 takarékpénztár éjjeli őret és Morvay Pál családjának 3
 tagját marta meg súlyosan. A kérdéses eb még ugyanaz
 nap Nikolics György I. alkaptány által agyonlővetett,
 és azon a városi állatorvos által megejtett boncolás
 alapján a veszettség körtünetei megállapítottak. A meg-
 mart egyének gyógykezelés végett a városi kórházba
 haladéktalanul felvették, sebek azonban időközben
 behegvedt, miután rajtuk mindeddig gyanus tünet nem
 észleltetett, a kórházból kibocsájtattak.

A mondottakon kívül még több eset fordult elő,
 mely a helybeli kutyák marási vágyát igazolta.

A hatóság a jelzett közveszélyes állapot folytán
 nem késett a legerélyesebb intézkedéseket megtenni,
 jelesül a kutyák költe- és zárvatartását s ezen kívül
 az utcákon nagy számban kóborló ebek mielőbbi elpusz-
 títását rendelte el. Ezen intézkedés folytán 200-nál több
 kóbor eb pusztítottatván el, tekintettel arra, hogy időköz-
 ben az ebdűh jelenségei nem ismétlődtek, a kapitányi
 hivatal az említett kivételes rendszabályokat pár nap
 előtt hirtelményileg visszavonta. A városi tanács ezen
 tapasztalatok által indítva, de az új állategészségügyi
 törvény ez iránti rendelkezésére való figyelemmel is,
 nem késend a tek. törvényhatósági bizottságnak részint
 az ebadó behozatalát, részint az ebtartási szabályrende-
 let némely szakaszának célszerű módosítását legközelebb
 javaslatba hozni.

VII. A község egészség általában kedvezőnek mon-
 dható s a tisztí főorvos jelentése szerint a mult havi álla-
 pothoz képest, határozott javulás mutatkozik.

VIII. A folyó hó 14-én, 16-án és 17-én megejtett
 sorozás eredményét illetőleg jelentem, miszerint a közös
 hadsereg részére besorozandó volt 57 egyén. Ezen juta-
 lék fejében az I., II., III. és a kivételesen felhívott IV.
 korosztályokból 49 újonc soroztatott be a közös hadse-
 reghez.

A póttartalék részére kivetett jutalék állott 6 fő-
 ből, melyhez hozzáadva a támadt pótlásokat 8 fővel, ki-
 állítandó volt összesen 14 póttartalékos. Az újoncjutalék
 azonban fedezetet nem nyerhetvén, a póttartalék javára
 egyetlen egy egyén sem soroztatott be.

A honvédség legkisebb kiegészítési szükséglete 15
 főben volt megállapítva. Ennek fedezésére a III. ko-
 rosztályból 14 és a IV. korosztályból 1 egyén, összesen
 tehát 15 egyén soroztatott be a honvédséghez.

A sorozás folyamán számos szembeteg egyén ta-
 lálattott, ezek között 12 szemeses köthártyalobban szen-
 vedő. Ez utóbbiaknak gyógykezelése iránt a városi fő-
 orvos a szükséges intézkedések megtételére felhívott.

IX. A hátralékos adóügyi munkálatokkal megbízott
 rendkívüli munkaerő kellő szorgalommal és szakérte-
 lemrel teljesíti feladatát, miként erről a kir. adófel-
 ügyelő ur is személyesen meggyőződve, a tekintetes
 városi közigazgatási bizottsághoz mult hóban intézett
 jelentésében elismerőleg nyilatkozott.

Működésének eddigi eredményeként felemlíthetem,
 miszerint az 1885. és 1886. évi adó főkönyvek immár
 lezárattak és a már nagyobbbrészt átvizsgált 1884. évi
 adófőkönyv lezárása is rövid idő múlva meg fog történni.

- X. Befolyt e hóban:
1. Állami adó	7984	frt	05	kr.
2. Városi pótdadó	2052	"	63	"
3. Hadmentességi díj	276	"	99	"
4. Állami közmunka	179	"	24	"
5. Községi közmunka	37	"	35	"
6. Előfogati díj	27	"	—	"
7. Birtokváltási díj	866	"	18	"
8. Koresmáltási díj	274	"	—	"

A polgármesternek szokott érdekességű havi jelen-
 tése éljenzőleg tudomásul vétetik.

2. Belügyminiszteri leirat a folyó évi városi pótdadó
 felemelése iránt hozott közgyűlési határozat jóváhagyása
 tárgyában. A 13,479 frttal és 41% városi pótdáddal elő-
 irányzott pótköltségvetés jóváhagyatik. Egyben utasít-
 tik a törvényhatóság, hogy a behajtandó összegeket eré-
 lyesen s sürgette és kölcsönök fölvételénél mindenkor
 várja meg a miniszterium jóváhagyását; azonkívül a
 költségvetésben takarékoságra törekedjék.

3. Belügyminiszteri leirat a laktanya építési telkek
 adásvevési szerződéseinek jóváhagyása tárgyában. Elfo-
 gadtatnak. A 400,000 frtos kölcsönből a második 50,000
 frt a fölmerült költségekre felveendő lesz.

4. Belügyminiszteri leirat a dr. Spitzer Mórnak el-
 adott 1 hold 450¹/₂ öl városi föld jóváhagyása iránt.
 320 frt vételárral jóváhagyatik.

5. Belügyminiszteri leirat az árvizkárosultak segé-
 lyezése tárgyában, és 6. Szathmár vármegye alispánjának
 átirata az ottani árvizkárosultak segélyezése tárgyában.
 200 frtnyi adomány az összes árvizkárosultaknak meg-
 szavaztatik.

7. Közigazgatási bizottság bejelentése az tilésekről
 igazolatlanul elmaradt tagok iránt. Tudomásul vétetik.

8. Melcher Ferenc zombori lakossal 210 öl telek
 megvétele iránt kötött adásvevési szerződés jóváhagyása,
 és 9. Az államvasutak igazgatóságának a helybeli indó-
 ház kibővítésére 40 öl városi terület átengedése iránti
 határozathozatal. A községben ebben nem határozatképes,
 a jövő közgyűlésre halasztatik.

10. Iskolaszéki és tanácsi előterjesztések a Falcione
 Gyula-féle ösztöndíjnak Jakobb Gyula részére leendő
 újabb adományozása tárgyában. A folyó tanévre meg-
 hagyatik.

11. Nyugdíjalap kezelő választmány előterjesztései
 Zányi Lajos II-od aljegyző nyugdíjaztatása tárgyában.
 Munkaképtelennek nyilvánítatik s 15 szolgálati év után
 400 frt nyugdíjban részesítetik.

12. Nyugdíj alapkezelő választmány előterjesztése
 Laloszevits István iktató, Sztójtsis Arkadia inrok és Szo-
 jakov Mladen öröklő legény nyugdíjjarulékaik megáll-
 pítása iránt. Megállapítottak.

13. Tanácsi előterjesztés az új kövzágóhid udvarának
 feltöltésére szükséges összeg utalványozása tárgyában.
 600 frt megszavaztatik.

14. Pénzügyi és gazdasági bizottság előterjesztése
 a város közönségének a Bács-Bodrogh vármegyei gazda-
 sági egyesületbe alapító tagul leendő belépése iránt. A
 város 100 frttal alapító tagul belép.

15. Pénzügyi és gazdasági bizottság előterjesztése
 a városház némely bolthelyiségeinek bérbeadása tárgyá-
 ban. 4 bolt a régi áron s a régi bérlőknek kiadatik.

16. Kertészeti választmány előterjesztése 8 sétány
 pad beszerzése céljából 80 frtnak az előre nem látható
 kiadások rovatából leendő engedélyezése iránt. A jövő
 költségvetésre halasztatik.

17. Fizetési előlegek iránti kérvények. Megadotnak.

18. Nicolits György I. alkaptányának hat heti sza-
 badságidő adatik.

19. A közmunka kivétele miniszterileg helybenha-
 gyatik s a közönség felhívatik, hogy ezt jövőben az
 öszi közgyűlésen tárgyalja s szabályrendeletét ehhez ké-
 pest módosítsa.

20. Az itt működő német szintársulat igazgatója
 kérvényt nyújt be, hogy a jövő héten a hirdetés 12
 előadáson kívül még kettőt tarthasson. E két előadás
 25 frtnak a városi szegényalap javára leendő lefizetése
 után engedélyeztetik.

Hirek.

Búzaszentelés. Szerdán, szent Márk evangé-
 lista napján, reggel, a helybeli róm. kath. hívek körme-
 netileg kivonultak a búzaföldekre, hol Fejér Gyula apát-
 plébános beszentelte a búzát s a hívekkel együtt bő
 termésért könyörgött. Az ünneplé tulajdonképen semmi
 vonatkozással sincs szent Márk evangélistára, hanem a
 rómaiaknál divott tavaszi Ceres ünneplést áttöltették ke-
 resztényi formában egy tavaszi napra, amikor már a
 szabadban tenyésző növények intesivebb fejlődésnek
 indulnak. Erre nézve az április 25. napját tartották leg-
 alkalmasabbnak.

Az ágost. evang. híveknek tudomásul adatik,
 hogy ápril 29-én délelőtt 10 órakor, az e célra kibérelt
 helyiségben, istenítisztelet fog tartatni, melyre a tisztelt
 hívek ezennel meghívotnak. Korossy Emil, ág. ev. lelkész.
 Gallé Emil, egyházi felügyelő.

Meghívó. A zombori állami főgymnasium tanuló-
 ifjusága segélyegylete javára f. hó 27-én a színházban
 hangversenyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget
 tisztelettel ezennel meghívja. Műsor: I. Hymnus Beetho-
 ventől, előadja a gymn. férfikara. II. Az őrtölt. Irta Pe-
 tőfi Sándor. Szavalja Ivencz Frigyes VIII. oszt. tanuló.

III. Dalok szöveg nélkül Mendelssohntól, fuvólán, zongorakísérettel előadják: Jellachich Lajos és Mayer József VIII. oszt. tanulók. IV. Lützow vadász dala Weber-től, előadja a gym. vegyeskara. V. Magyar ábránd Székelytől, zongorán előadja Blumenthal Károly VI. oszt. tanuló. VI. Orbán. Irta Bertha Sándor, éneklők: Frank, Késmárky, Mayer VIII. oszt. tanulók és Lallossevic János ur. VII. Magyar népdalok, cimbalmon előadja Csarsch Lajos III. oszt. tanuló. VIII. Induló Kücentől, előadja a gym. férfikara. — Lallossevic János úr szíveségből működik közre. — Kezdeté esti 8 óraker. Jegyek a rendes helyáramon előre válthatók Falcione Gusztáv, Sztrlich Zsigmond, Weidinger S. és Zs. urak kereskedéseikben, és az előadás estéjén a pénztárnál.

A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület

Folyó évi május hó 10., 11., 12. és 13-ik napján Zomborban szántás- és ekeversenyyel összekötött gazdasági gép- és eszközkiállítást rendez, melyre a t. érdeklődő közönség tisztelettel meghívatik. I. Gazdasági gép- és eszközkiállítás. A kiállítás helyisége a bajai úton levő Wolf-féle telek. Megnyitás: május hó 10-én (vasárnap) délelőtt 9 óraker. A kiállítás rendszeresen reggeli 7 órától esti 8 óráig áll a közönség számára nyitva. Belépődíj: első nap 30 kr., a többi napokon 20 kr. Személyre szóló idejegy, mely mind a 4 napra állandóan érvényes, 60 kr. Belépőjegyek a kiállítási pénztárnál, idejegyek Jakobsits Mihály gazd. egyesületi pénztárnál vagy a kiállítási pénztárnál válthatók. II. Szántás-verseny. A szántás-verseny május hó 11-én Zomborban, a szivaci országot jobboldalán levő, a város tulajdonát képező járási földön (a kis román. kath. temető közelében) tartatik. Kezdeté: reggeli 7 óra. E versenyen résztvehet minden gazda és gazd. eseléd. A versenyen használható bármily rendszerű saját egyes eke, ökor- vagy lögával. Minden versenyző 400 [] méter földet kap versenyterül. A bírálatnál nem a munka gyorsasága, de annak minősége az irányadó. A szántás-versenyen résztvevők közül az aránylag legjobb munkát végzők arany és ezüst-tallér díjakkal jutalmaztatnak, mely díj, magát a versenyzőt illeti, legyen az akár gazda, akár eseléd. Díjak: I. díj 4 drb arany, II. díj 3 drb arany, III. díj 2 drb arany, IV. díj 1 drb arany, a többi díjak ezüst tallérok. A versenyre jelentkezhetni Rombay Dezső gazdasági egyesületi titkárnál (lakása: Zombor, Falcione-féle alapítványi ház). — III. Ekeverseny. Az ekeverseny közvetlen a szántás-verseny után tartatik és ugyanazon versenyterén, ahol a szántás-verseny. Az ekeversenyen résztvehet minden gépjáráros és ekekészítő mindennemű ekevel és talajművelő eszközzel. Díjak: I. díj díszoklevél, II. díj elismerő oklevél, III. díj haladási oklevél. — A versenyeknél a bírálatot a helyszínen megalakuló bírói bizottság eszközli. Az arany és ezüst-tallér díjak a verseny után azonnal kiosztatnak. A versenyekre belépti díj nincs. — Schmausz Endre, elnök. Rombay Dezső, titkár.

Zenészetűi ösztöndíj. A dr. Haynald Lajos bíbromok-érsek alapítvány ez évi ösztöndíját, a zene-tanárook orsz. egyesülete részéről, Telbisz Jenő kapta meg, pályázat útján.

Lólopás. Sztanisicon Haller János, ottani lakostól a napokban ismeretlen tettesek két lovat tolvajoltak el. **Hirdetmény.** Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezenül közhírré tétetik, hogy a városi kór- és szegénymenház részére egymásután következő 3 évre t. i. folyó évi május hó 1-től 1891. évi április hó 30-ig bezárólag terjedő időre szállítandó ételek és italok biztosítására folyó évi április hó 28-án, d. e. 10 óraker, a városháza kistermében az árlejtés meg fog tartatni. Az árverési feltételek mindennap a hivatalos órákban Maximovits Szilárd tanácsnok úrnál betekintheők. Kelt Zomborban, 1888. évi április hó 22-én tartott tanácsülésből. Dr. Csibás Benő, polgármester.

Pályázatot nyitott a helybeli ipartestület jegyzői állásra 400 frt évi fizetéssel. A kérvények május hó 5-ig nyújthatók be az egyesületi elnökségnek.

Árverés. Kommenov Mika 2240 frtra b. ingatl. jul. 21. Zombor.

Csődmegszüntetés. Gruber Mátyás és neje, bajai lakosok ellen a csőd megszüntetett.

Meghívó. A Bács-Bodrogh vármegyei Gazdasági Egyesület ig. választmánya május hó 1-én d. e. 4 és 1/2 óraker az alispáni hivatalos helyiségben illeszt tart, melyre az ig. választmány t. tagjait tisztelettel meghívom. Kelt Zomborban, 1888. évi április hó 25-én. Schmausz Endre elnök. — Tárgyak: Értekezlet a kiállítás tárgyában. — Folyó ügyek. — Indítványok.

Meghívó. A zombori „Sport Egyet” folyó évi április hó 29-én d. e. 11 óraker az egyet helyiségében (Thurszky-féle ház) közgyűlést tart, melyre az egyet tagjai meghívhatnak. Tárgy: Az egyet elnök leköszönése. Zombor, 1888. évi április 25-én. Dr. Pilaszanovits Mátyás, alelnök.

A Szakáll-estély. Szerdán este Szakáll Antal csakugyan megtartotta felolvasással kapcsolatos szavaló estélyét a polgári kaszinóknak e célra kegyesen átengedett nagytermében 14 főnyi hölgy és 32 főnyi ur jelenlétében. Lehet, hogy e csekély érdeklődés hangolta le a művészt; lehet, hogy a terem akusztikáját nem ismerte; de tény, hogy előadása a feszült figyelmek se nyújtott sok élvezetet, mert előadásának felét a rossz hangéjtés, meg szertelen hadarás miatt nem lehetett megérteni. Minden szavalásnak első és elalkudhatlan alapföltétele, hogy a szónok minden betűt, minden hangot, legalább oly értelmességgel ejtsen ki, hogy a figyelmes hallgató azt megérthesse. Ezen elemi föltételt Szakáll ur nem tartotta be; mert nihelyt a pathetikus helyekhez ér. lárnmáz és hadar. Hangereje bámulatos, hangszíneze zongoraszerűen simulékony, terméte imponáló ugyan; de dacára, hogy mindig csak szaval és olvas, még sem jött reá, hogy a szöveg megértetése nélkül nincs szavalás. Taglejtései sem kifogástalanok, mert részben nem indokoltak, ritkán jellemzők; és, ami a fő, sokszor gesztusban hagyja a kezét, mikor már ajkai nem szólnak. Még legjobban sikerült neki a szelíd, pathos nélküli helyek a „Nem tréfáltam én” és „Az utolsó alamizsna” című költeményekben. De itt is, nihelyt az indulat kitérőse következett, beállott az érthetetlen hadarás. Petőfi Örültjét a jelenlevők bizonyára félig kivülről tudják, azért mégse élvezheték, mert helyenkint szinte nem hittük, hogy magyarul szaval, annyira nem értettük. Legtöbbet ért még az egészben arjátéka, mely változatos és erőteljes vonásaival minden helyzetben új vonásokat mutat s az „Utolsó alamizsna” azon helyein hol a költő koldul, valóban művészi magaslaton állott. Sekszpir és Molier

recitációjáról, mint a melyből semmit se értettünk, nem is szólnak. Viszont a bevezetések becses adatokat tartalmaztak, de kár volt a saját személyének énelyegős dícséretét is a minta-Tartuffók között emlegetni, mert legalább nekünk az ő eredeti bűne, a hadarás miatt, a multkor citált dícséreteket megerősítetünk nem sikerült. Szóval az egész estélyből se a jelenlevőknek, se az előadónak nem volt haszna. Szavain ma már minden városban tudnak és sok műkedvelő, aki se nem „hírnevés”, — mint a program szerényen mondotta — se nem „tragikus színművész”, már nálunk is sokkal jobb s élvezhetőbb előadásokat produkált. Tisztelet tehát a Szakáll ur által citált „budapesti kritikuskoknak”, de mi zomboriak az ő bámulatukat az egyszer nem oszthatjuk.

Szüllők figyelmébe. A kalocsai római kath. tanítónökepezdénél a jövő 1888-iki iskolai évre való beiratkozás f. é. augusztus hó 30-ik napján fog történni.

A magas kormányunk legujabban is sürgetőleg hangoztatott követelményeire való helyes tekintettel is csak oly növendékek vétethetnek föl, illetőleg becsatathatnak fölvéti vizsgálatra, kik ép testűek, életkoruk 14-ik évét már betöltötték és vagy a polgári leányiskola 4-ik, vagy a felső leányiskola 2-ik osztályát általános jó eredményel végezték.

A fölvéti vizsgálat f. évi július hó 6. és 7-ik napján fog Kalocsán megtartatni és ennek minden jelentkező kivétel nélkül tartozik magát alávetni. A vizsgálat írásbeli és szóbeli. Tárgyai: vallás, magyar nyelv, számvetés, hazai történelem és földrajz alapvonalai.

A jó magaviseletű, szorgalmas és szegény növendékeknek ösztöndíjsegélyt az eddigi számmal a jövő tanévben is juttatni hajlandó levén, akarom; hogy az eziránti folyamodványok kellő okmányokkal fölszerelve (keresztlevél, az első félvi tanodai és szegénységi bizonyítvány, mely utóbbit a lelkész is aláírja) és nevére címzeve legfőleg f. é. május végéig hozzám nyujtassanak be.

Az ösztöndíjsegélyeket, melyek az év végén nyert iskolai bizonyítványnak július hó 5-én Kalocsán való fölmutatásától és a fölvéti vizsgálat sikeres eredményétől függnek, csak ennek megértése után fogom kirendelni.

A t. Lelkész urak erről a tanítónökepezdébe készülő leányokat plébániák körében azonnal értesítsék és kellőleg utasítsák. — Kelt Kalocsán, 1888. április hó 4-én. Lajos s. k., bíbromok, érsek.

Egy hazafias szerb nyilatkozat. A budapesti „Szepszki Dnévnik” örvendetes tudomást veszi a „Kreuzzeitung” ismeretes támadásai ellen tett szász nyilatkozatok s ezen körülményre figyelmezteti a szerb ellenzéki sajtót is, mely a német reactionariusk s a gőgös porosz bunkerek lapjainak kíméletlen és alapatlan expectoriátóra súlyt látszik fektetni, Németország és Bismarck szavát vélvén hallani a nevezett német lap perfid állításában. A „Szepszki Dnévnik” biztosítja mindazokat, kik a „Kreuzzeitung”-gal rokonszenveznek, hogy a mint Magyarországn Ausztriának nem provinciája, s a magyar alkotmány nem gyűjteménye az ausztriai concessióknak, épp oly hiábavaló és üres azon elemeknek reménye, melyek még ma is arról mernek álmodni, hogy a nem magyar nemzetiségeket a saját romboló és véstőhöz célzatraikba kihalászatják s kizsákmányolhatják. A mi minket, szerbeket illet — mond tovább folytatva a hufias szerb lap — Magyarország ellenfelei tudják meg egyszer mindenkorra, és jegyeznek is meg maguknak jól, hogy a szerb nép soha nem fog emeltyült szolgálni a közös magyar hazánk ellen intézett reactionarius céltalok előmozdítására. Magyarország már régtől fogva fennáll, s teljes hitünk és meggyőződésünk, hogy hazánk túl fogja élni a „Kreuzzeitung”-ot, s ennek — bárhol létező és rejtőző — titkos patronusait, megszagalmazóit.

Kobozás. Szerdán d. u. a helybeli pénzügyőri biztos hivatkozva egy rendeletre, trafikról trafikra ment és elkobozta a „Sultán” feliratú és azokat a szivarka hüvelyeket, melyek alkalmasak a különlegességekben levő, hasonló című s külsejű szivarkák utánzására, illetőleg hamisítására. A szivararuskok ezen statáriális eljárás ellen együttesen szándékoznak kérvényezni; azonban a rájuk kirótt ötven frt bírság felét már előre is lefizették. D.

Pályázat van hirdetve május 15-ig a megírt f. sz. iváni plébániára.

Hirdetmény. A f. évi március hó 12-ik napjára esett, de rossz időjárás és a Duna járhatatlansága miatt meg nem tarthatott tavaszi országos vásárunk helyett a földművelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. magas miniszterium a 22101./1888. számú rendeletével községünknek f. évi május hó 7-ik napjára országos pótvásárt engedélyezett. Kelt Bezdánban, 1888. évi április hó 24-én. Bosnyák György, jegyző. Oberreiter Szilveszter, bíró.

Gyászhir. Györgyovánszky György törvényszéki bíró urat súlyos csapás érte, fia Gyula, akit alig pár hét előtt vitt el a zombori gymnáziumból Verbászra német szóra, igen rövid szenvedés után ugyszólván hirtelen elhunyt. A boldogtalan apa éppen a vasutón állt, mikor a sürgöny Zomborba érkezett s így csak a ravatalnál értesült a borzasztó esetről.

Elvi határozat. A m. kir. földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter egy felmerült eset alkalmából a következő elvi határozatot hozta: Ha a húsmérés nem koresmahelyiségtől független helyiségben, külön állóan gyakoroltatik, a húsmérési ipar üzése az ipartörvény 4. §-a szerinti bejelentést igényel, még abban az esetben is, ha a koresmazlet, mint regale tárgya, az ipartörvény rendelkezése alá nem is esik.

Himen. Zsuffa Antal zombori földink kir. kinsztári erdész e hó 15-én eljegyezte Vinkovecéről Déván Róbert főerdőmester örökbe fogadott leányát a szép és kedves Varga Mariska kisasszonyt.

Első cs. kir. szab. Duna-gőzhajózási-társaság gőzhajónak menetterve 1888. évi március hó 25-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 óraker este. Első menet március 27-én. Lefelé: Bezdánból Zimony-Belgrádba: naponta 9 óraker reggel. Bezdánból Orsova-Galacig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 óraker reggel.

Szíves tudomásul. Ma pénteken este 8 óraker lesz a színházban a szegény tanuló szegényalapja javára adandó deákverseny. A n. é. közönséget oly sok érdekszál fűzi ezen nagy

hivatásu tanintézethez s oly ritkán vétetik ezen oldalról igénybe, hogy a tömeges látogatást, már a nemes jótékony cél egymaga is megérdemli.

Színház.

Die Fledermaus (ápr. 24.) Ha még soká igit tart, akkor Zombor a sok élvezet következtében, amely benne manap található, bátran fölveheti a Sybaris nevet. Mi szegény vagy boldog sybariták pedig annyit élvezünk, hogy benne elveszünk. Hisz már a sok plakát bolonddá tehet egy szelidebb lelkületű zombori polgárt. Az alattvaló szerénységgel megszkotta, hogy az utcasarkok mellett lesütött szemekkel menjen el, mert az, amit ott hirdetnek neki, csak gyengéd figyelmeztetés, hogy az X-ik oszt. kereseti adót, no meg a fogyasztási adót, nemkülönbben a hadmentességi díjat, azonképen a különböző rangu és rendű házbér- és házosztályadókat polgári kötelességének tartsa kellő időközön belül leszurkolni, mert különben nemcsak, hogy „legszebb állampolgári jogának gyakorlatától fosztatik meg” annélkül, hogy nyereségvágyból követett volna el büncselekményt (ha csak az adóblitzelést annak nem vesszük), hanem még azonfelül holmiféle „törvényes következmények terhe” is fenyegeti. Igaz ugyan, hogy ujjában az ebek megveszése némi változatosságot hozott a hirdetések enemű egyhangúságába, de bajos lenne concedálni, hogy e változatosság kellemes volna. Hanem bezzeg most! Mindjárt a „veszett ebek” mellett piroslik a „nőbirkozás”, melyet az Orfeumban két álarcos „hölgy” fog elkövetni, (szeretem a szerénységet mely a hűn külvilág profán hódolatáról lemondva, névtelenül teljesíti nemes hivatását, és a babért átengedi a satnyább nemzedéknek!) Alig hogy elfoszlott az állatseregleti oroszlány photographiája a falakon, már a helyén lóg a közlegő circus elefantjéé. Az egyik plakát hív bennünket, hogy Petőfi örültjét hallgassuk meg szerdán Szakáll recitátortól, a másikon péntekre igérik a hangversenyt Petőfi örültjének még különb elszavaltatását, itt az óriás, ott a bábszínház, — amott a bécsi nő zenekar minden színházalapon muzsikál s a mi fő, a színháznapokon az én lapon, t. i. a melyet nekem kell dícsérni, a német operette nyujtogatja műelvezeteit. Aki ebbe bele nem habarodik, annak — bácskai embernek kell lennie! Minden szakállalalan arc előtt hódolatellenesen térek ki, hát ha ez a — Szakáll; az ember nem tudhatja! Az ilyen örületes tohuvaohoban jól esik a Fledermaus fülbemászótt dallamai mellett megvonulva helyemen, elmerengeni a világ romlottságán. Mert hát igaz is! Budapesten a nemzeti színházba valamennyi intézetből féljegyekkel csalogatják a publicumot, ha egy-egy classicus darab kerül színre, és így is versenyt ásanak az üres páholyosok azokkal a diákokkal, akik a jelenlévő irodalomtörténettanár iránti tekintetből jöttek el testületileg „Csongor és Tündéhez”, míg ugyanakkor apáik, nagy- és szépapák a „Szép Helénának” fejezik ki leplezetlen hódolatukat. Oh tempora, oh operette! — Milyen szép és lendületes vezércikket írhatnak erről. De hát a szerkesztő nem enged, azt mondja, hogy ő a közönséget nem lopta! Nem értem, mit akar ezzel?

Hát ha nem szabad vezér, hát tárcáikközünk! A Fledermaus előadása telt ház mellett, vigan folyt le. Müller és Moravi játéka kívánni valót hagyott fenn, Boré és Swobodaé nem. Pichler magyar dalával, ha magyarul éneklő, nagyobb hatást ér el. Hisz ugy tudjuk, hogy magyar lány és még német színésznők is magyarul szokták énekelni e dalt. Holdig jól oldotta meg a Froesch szerepét. Swobodának még masnequejt sem hagyhatom enlítettlenül, mert az igazán nagyon ügyes volt.

Der Lustige Krieg. (április 25.) Attól tartottam, hogy a magyar recitátor előadása fog szenvedni a német színház miatt, pedig a színház mutatót föl hiányokat a magyar recitátor miatt, a mi minden esetre örvendetes jelenség. (Pardon! szerkesztő ur, nem politizálok tovább. Még csak az az egy megjegyzés nyomja a bögyömet, hogy a magyar-szerb-német-sokak színházi nyelvábélt legjobban oldotta meg a bábszínházos vállalkozó, kinek bábjai némák. The rest is silence.*) A legszebb dalát a Furesa háborúnak elpuskálták, a Melanie dalt. Előszőr is értelmetlenül vette át Moravivól e dalt Müller, a hol még nem volna szabad a színpadon lennie. és még ő sem juttatta teljes érvényre. Különbön ugy Müller mint Pichler, Swoboda és Boré (hisz mindig ezek a nevek járják) jól énekeltek és játszottak. Swoboda és Boré csinos kettősét meg akartuk újrajzolni, de nem akarták ismételni. Talán csak nem jelent ez annyit, hogy „sok minden történt velem, de még ilyen sohasem?” Swobodaé mint Artemisia ügyesen kommandirozott, csak az egyik parancsára véltém némi zavart észrevenni a szoknyás katonák egyik-másikánál, mikor egy bizonyos feszes magatartást rendelő kommandót mondott, akkor nem mindégik birt szót fogadni. Pichler Gusztó tulpiros ruhájának szerencséje, hogy nem a Gasparoneban vette föl. Mily szerencsétlenség történhetik, ha ott esetleg Benozzoban a birkatej helyett megint a bivaly vér kerekedik felül!

drpatajsándor.

Zenta városa

kérvényt nyujtott be „Magyarország mélyen tisztelt Képviselőházához Budapestén” melyben magát törvényhatósággá emelteni kéri.

Zenta város a törvényhatósági jog iránti kérelmet a következőkre alapítja:

I. A legutóbbi népszámlálás adatai szerint 22,500 lakossal bír, ezek közül:

a) magyar	20,500.
b) szerb nemzetiségű	2,000.
Vallásra nézve:	
a) rom. kath.	19,000.
b) gör. keleti	2,000.
c) Mózes követő	1,400.
d) különféle felekezettiek	100.

Zenta város geografiailag fekszik a Tisza folyó jobb partján, Bács megye keleti részén, Szegedtől 85 kilométernyire délnek, természetesen magas parton biztosítva a Tisza folyó kiöntése ellen.

*) Shaksper Hamletje, a legvégén.

A város s határának területe 64.832⁷⁴²/₁₆₀₀ □ kat. holdat tesz ki, melynek hivatalos adat szerint 561.222 frt 49 kr. tisztajövedelmi-adó alapja van, mely körülmény a művelés alatti földek jó minőségét kétségen kivívív teszi.

Ezen földterületből egyesek birtokát 53.076²¹¹/₁₆₀₀ hold képezi és Zenta városát mint erkölcsi testületet tulajdon s birtokjogilag 11.756⁵³¹/₁₆₀₀ hold föld illeti.

Zenta városát a birtokrendezési egység folytán illető s fentebb kiténtetett ingatlanokon felül nagyértékű regálék s számos középületek illetik.

Zenta városa s közönségének összes évi államadója. E szerint 258.004 frt 97 krt tesz ki.

Az erkölcsi testületet illető fentebb elősorolt ingó és ingatlan javak évi jövedelme a hivatalos kimutatás szerint 198.971 frt 23 ¹/₃ krra rug, mely összeggel a város közigazgatásának évi kiadásai teljes fedezetet nyernekként, hogy a város közönsége eddig közadót nem fizetett s nem fizet, habár az 1888-ik évi költségvetés tanúsítja, hogy Zentán még a felekezeti kiadások is a közönségtől fizettetnek; ezen költségvetésből kitűnik a rendezett tanács összes személyzetének létszáma s az, hogy évi tisztán közigazgatási kiadásunk 180.047 frt 99 krra rug.

Zenta város tanácsának összes 1887. évi ügyforgalmát a hivatalos kimutatás tünteti elő.

A város és közönségének anyagi viszonyai ezen előadottak szerint olyanok, melynek méltán feljogosítanak arra, hogy önállókká legyünk.

A II. fejezetben történelmileg kifejti a városnak e kérelemhez való jogát.

A III. alatt hivatkozik Zenta város közönsége a közművelődési viszonyokra, melyek kérelmének indokai között méltó helyet foglalnak el.

A város mint iskola fenntartó a költségvetés ide vonatkozó 5-ik cime szerint évi 35312 frt 85 kr. tanügyi kiadással, minden állami segély igénybe vétele nélkül fenntart saját jövedelméből 26 elemi, 2 polgári leányosztályt, melynek 4 osztályúvá tétele 34. sz. a. közigyelési határozattal elfogadtatott; — 4 osztályú alsó ipariskola, két óvoda s a szerbek 4 felekezeti iskolájának tanítói is a város pénztárából nyerik fizetésüket. Megjegyezzük itt, a hogy a fentebb elősorolt iskolákban a tandíj behozva nincs.

Bizkeségét képezi e város közönségének az általa fenntartott s 600000 frtnyi alappal biztosított, többrendű ösztöndíjjal ellátott, 4000 kötetből álló értékes könyvtárral, szép múzeummal bíró teljesen felszerelt népes algyimnasium, melynek 8 osztályúvá tétele csak rövid idő kérdése.

IV. Közgazdasági, ipari s kereskedelmi viszony szerint fejlett fokon állanak.

Nagy hiányát érezzük eddig a vasutnak, azonban rövid idő alatt kilátásunk van rá, hogy Szabadkáról Zentán át O-Becség és Zentáról Ó-Kanizsán keresztül Horgosig még ez év folytán kiépül, mert az erre építési engedéllyel bíró Gróf Pejácsevits János és társai már a részletes felvétel eszközözték, tehát ezen fontos kérdés is a teljesség stadiumában van, melytől gazdasági, ipar- és kereskedelmi szempontból, hogy haladást remélünk: az kétségtelen.

V. Közegészségi intézményeink, közkórház, járvány kórház, vágó híd, Tisza fürdő, gőzfürdő, 37. hold területű „Népkert“ két gyógyszertár.

VI. Bács-Bodrogh vármegyéhez való viszonyunkat tekintve, miután a központtól igen távol állunk, a megye közügyeibe nem folyunk be, amiből Zentáról mintegy 40 bizottsági tag bír szavazati joggal, kik közül 10 szerb nemzetiségű és így Bács megye politikai viszonyai szempontjából Zentának a megye kötelekéből kielépése semmiféle fontossággal nem bírhat s mint a megye szélén fekvő város közigazgatásilag sem idéz elő akadályokat, mert jelenlegi helyzetünk szerint sem képezzük feltétlen megyei test részt.

VII. Az 1886. évi XXI. t. c. értelmében igazgatása a városnak, tekintettel a nagy apparatúra, mellyel rendezett tanácsunk felállítására és fenntartására jár, többlet kiadást alig okoz, de ha évi néhány ezer forintra szükség is lesz, ez a város évi budgetjén keveset változtat s maga azon körülmény, hogy a közmunka feletti rendelkezés bennünket fog illetni, a netáni többlet kiadást könnyen fedelteti velünk.

Allankormányzati szempontból pedig indokolt akadály alig merülhet fel, mert a szabadkai vagy szegedi főispán, különösen a még ez évben kiépülő vasúti összeköttetés folytán, kényelmesen teljesítheti az itteni nyelendő feladatát.

Ezen röviden előterjesztett s a valóságnak megfelelő adatokból világosan kitűnik, hogy Zenta városa bir mind azon kellékekkel, melyek őt törvényhatósági állásra érdemesítik.

Mind ezek alapján végzi a kérvény. — Egész alázattal esedezünk: kegyeskedjék jelen kérvényünk alapján utasítani a helygymnázium urát, hogy Zenta városának törvényhatósági joggal leendő felruházása ennek beakkezelése céljából a képviselőházhoz törvényjavaslatot nyújtson be.

Zenta város közönsége.

Babák büne.

Kunbaja, 1888. ápr. 24-én.

Nem azokról az anyalesinálókról akarok szólni kik p. o. Budapesten naponként újra kezdik bűnös üzemüket, az sem szándékom, hogy ennek megállítására célzó javaslatot tegyek; oly anygal csináló ez, ki egy községben őrte gonosz mesterségét, de a ki — vad állatiaságában — tulhaladja talán még budapesti kollégáit is. Hogy Budapesten oly gyakoriak ez esetek, azt nem lehet csodálni; mert azon éhséggel küzdök, kiknek e nagy városban nem akad foglalkozásuk, vagy ha akad is, keresményök oly gyalog, hogy magukat ebből fenntartani nem képesek: már a kényszerűség erőszakolja őket, hogy megváljanak escesemőiktől, hogy csak ne lássák őt éhezni s nyomorogni. De ha egy oly községben, hol a nyomort csak hírből ismerik, hol a lakosság majdnem kivétel nélkül jólétnek örvend, ha még ily községben is felüti ez ocsmányi foglalkozás hidra fejét, ki még ily községben is oly gaztettben keresi becsületének megoldását, s ki erre segédkezet nyújt: ott már csakugyan kivetkőzött természetből minden emberi érzés, s a jellemmel együtt valóban lestlyedt a vad állatiaság hitvány színvonalára. Csak pár hónapja még hogy itt vagyok, de e rövid

idő alatt is már számos erőszakos abortálás történt, s mint hallom, már évek óta lappangó kígyó módra s már évek óta írta az emberiséget e — minden rosszat túlhaladó foglalkozás.

De végre mégis megtelt az igazság mérlege, s a „lappangó mestert“ sikerült megcsipni özv. Szalmási szül. Lakner Eleonóra kontár bába személyében, ki N. N. itteni lakónál erőszakos abortálást akart előidézni s végrehajtani.

A községi bába, ki értesítvén ez esetről, még ideje korán figyelmezteté X. községi orvosunkat, ki közömbösen csak azt felelé „én erről nem tudok semmit, s különben is nekem ehhez semmi közöm.“ Kérdem: lehetséges-e hogy egy — ép szemmel s füllel megáldott — községi orvos, ki naponként többször bejárja a falut, lehetséges-e, hogy ne tudja, hogy a faluban kontár bába is van, s hogy e kontár bába bűnös üzemekből él, lehetséges-e mondomy hogy ne tudja a történeteket, holott az az utolsó hetekben annyira köztudomásúvá vált, hogy az apró iskolás gyermekek is szájról szájra kürtölték a hírt?

S midőn valaki erre felhívja figyelmét, micsoda hivatalstúdo orvos az, ki azt feleli rá „nekem ehhez semmi közöm.“

Egy másik esetben szintén köztudomású dolog volt, hogy nevezett kontár bába naponként eljár Y.-hoz, ki boldogabb állapotban volt.

Néhány nap után már nevezett orvosunk vevé gyógykezelése alá a beteget, ki azt állítja, hogy „zsákot vivén a padlásra, onnan leesett, minek következtében nála abortálás történt.“ (Furesa! Mily sokan esnek itt le a padlásról!) Ezen idétlenül állított felelettel aztán orvosunk beérte. Kérdem újra: szabad-e egy kötelestúdo orvosnak, oly esetben a gyógykezelése alatt álo beteg szavainak hitelt adni, holott tudhatja (de ő nem tudja!) hogy a beteghez kontár bába is járt? Szabad-e ez igénytelen állításba bele nyugodnia anélkül, hogy a legesélyesebb vizsgálatot, vagy bármi intézkedést tenne? Nem volna-e kötelessége megvizsgálnia a beteget? Mert ha valaki a padlásról esik le, annak csak nyomai is vannak. (De itt kumbáján oly szerencsésen esnek, hogy testileg egy sem szenved sérülést. Valóban ez megfajthatlan csodája a természetnek, máshol az ember a sima földön felbukva lábát törí, míg itt kik padlásról esnek le kutya bajuk — csak egyszerűen abortálnak!)

Hogy én mit gondolok az orvos ily erélytelen eljárásával szemben, s hogy hozzá mint kételyem fér, itt nem fogok nyilatkozni, találgassák ezt azok, kik még az az itteni viszonyokat nem ismerik.

Egy hete már, hogy az almási járásbírósg által e tárgyban vizsgálat indítatott, még pedig nem remélt sikerrel, amennyiben f. hó 22-én már a második „embrió“ ásták fel a kertekben, a föld titokzatos mélysegeiből, s igen valószínű hogy ez még nem az utolsó. Különben adja az ég, hogy több ne legyen, mert bár igazságos, hogy valamennyi bűnösnek bünhődnie kell, de mégis minél több „corpus delicti“ kerül napfényre annál nagyobb a gyalázat, s ez annál sajnosabb.

Az orgyilkos gyakran halálra ítéltetik, mivel egy életet kioltott. Mit érdemelne tehát az, s miféle büntetés lenne eléggé súlyos, egy oly egyén gaztettének megtorlására, ki nemzedékének irtását tűzi ki megelhetésének feladatául, ki már évek óta oly lappangva fűzi alávaló foglalkozását?

Szerény véleményem szerint nincs, s nem lesz soha alkotva ennek büntetésére eléggé súlyos törvény.

Most reszketnek a bűnösök. Irtóznak a gondolatól hogy az elesipett kontár bába árulójuk lesz (miként már bizonyulni is kezd) s gyalázatuk napfényre jó.

Kondoray László.

A közönség köréből.

Ártatlan Király-sértés.

Ó-Kanizsának Királya (a Dr.) felség sértést vélt rejteni multkori közleményemben. És azért oda állit engem a közvélemény areopagja elé, és vádol, hogy „nem igazat mondok,“ hogy „haragszom,“ hogy őt „mohón megtámadom.“ — Pedig me Hereule! én a Dr. urat mindig kiméltem, — sőt most még inkább fogom kimélni. Reám fogja, hogy haragszom, pedig azért sem haragszom. Hisz kis ur, kis harag! És ki félne az én haragomtól?

Hogy Píerosz leányai bünhődtek, mert elég merészek valának a Múzsákkal versenyre szállni, — ezt tudjuk a mythológiából; — de hogy amaz areopag nem fogja felettem a verdiktet kimondani, bizalommal reménylen, mert én nem akarok Ó-Kanizsa Királyával (a Dr-ral) versenyre kelni, mivelhogy ez esetben csakugyan igazat talán és igazságtalan álláspontot foglalnék el.

A Dr. ur logikája azonban boulangeroskodik (sántít). — Ama leleplezéséből, hogy ő szellemi hitelművelettel élt, oda concludál, hogy én haragszom, — pedig az csakis hiuságát sértheti!

Nézük azonban, mit vett át ami Judás Drunk a forrás megnevezése nélkül szóról-szóra. A „Nemzet“ ez évi febr. 15. sz. mellékletének első hasáb utolsó bekezdésében ezt találjuk: „mi a kegyuri jogot illeti, ez Magyarországban a kereszténység első századaitól fogva a király kizárólagos joga volt minden egyházakra nézve ezt tanítja a H. K. I. 11. cime, és ezt világosan kimondja az 1498. 67. és 1518. 15. t. c. is. Mint-hogy tehát nálunk a kegyuraság csak a felség adományozásából szerezthetett meg, annál fogva a kegyur jogai és kötelezettségei is, mint a magyar közjogba is vágó intézmény, főleg a reformáció kezdete óta országos törvények és fejedelmi intézkedések által szabályoztattak.“ Ezek Boncz szavai! És tessék most ezekkel összevetni a Dr. ur szavait a „Bácska“ 25. sz. 4. és 5. bekezdésében, — és azonnal kiderülend a szellemi hiteloperatio, azon különbséggel, hogy a Dr. ur így kezdi: a „kegyuri jog Magyarországban sat. sat.; H. K. helyett kiírja: „hármaskönyv“; — szerethetett helyett használ „szerezthetetik“ et. — Tehát a hiteloperatio megtörtént. Ez való, ez tény!

További kérdés az: miért neveztem én a Dr. ur által némi előszeretettel kultivált szellemi hitelműveletet jelentékenynek, momentuozusnak? — Jelentékeny, momentuozus lehet valami két irányban: terjedelménél, vagy tartalmánál fogva t. i.

En ez utóbbi értelemben vettem és kérem vétetni a nehézményített jelzőket. — És erre maga a Dr. ur kényszerített a „Bácska“ 25. számában imígyen irván: . . . „hozzá teszem, hogy még ennél (az adórjáni plebánia keletkezésének ismereténél) is s z i k s é g e s e b b a kegyuri jogok általános keletkezését és természetét ismerni, hogy e kérdés eldöntésével az ember tisztán láthasson és ítélhesen.“

A Dr. ur pedig azt, mit ő is legszükségesebbnek vall és tart, Boncz szavaival bizonyítja; és így ezen eljárásával csak azt bizonyítja-amit én állítottam, hogy „végszavának jelentékeny momentuozus részét átvette.“

Hogy a Dr. ur a „Bácska“ 31. számában a „legszükségesebb“ ról már szerényebben vélekedik, és oda nyilatkozik, hogy ez idézetek „nem tartoznak cikke lényegéhez, hanem annak csak formai tekintetben képezik kiegészítő részét“ — a Dr. ur ez utóbbi és utólagos nyilatkozata azt bizonyítja, miszerint a Dr. ur szavaival játszik, és olyan „ha akarom: venhes, — ha akarom: nem venhes“-féle eljárást követ.

En azonban a Dr. ur utólagos nyilatkozata után is Boncz idéztem szavait jelentékenyeknek momentuozusoknak tartom.

Ami a kérdés lényegét illeti, — kérem a Dr. urat, várja be az általa beadott apellata eredményét, — és ez után írja majd meg: kinek van igaza. — Szivemből kívánom azonban, hogy a Dr. ur egyéb appellációiban szerényesebb legyen, mint ebben lesz!

L. M.

Naptár. Április.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
27 Pént.	Peregrin	Zita sz.	15 Aristarch
28 Szom.	Vitályos	Agatha	16 Agapia
29 Vas.	G 4 Pét. vért.	G 4 Cantate	17 B 6 Vir. vas.
30 Hétfő	Sz. Katalin	Eutrop	18 János D.
1 Kedd	Fülöp s Jak.	Fülöp s Jak.	19 P. János

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR.)*

Tekintetes szerkesztő ur!

Az egyszeri lelkész elszomorodott hiveihez, prédikálása közben ezen szavakat intezte: „ne búsuljatok szegények, esztendőre jobban lesztek szegények“, jellemző szavak ezek, melyeket önelégülten alkalmazhatok én is azon urakra, kik a Zombor és Vidéke 32. számában személyemet durván megtámadták.

Ezen urak, vagy mint nekik jobban tetszik, apatini intelligencia, beleavatkoztak olyan ügybe, amihhez éppen semmi közük, mielőtt azonban nyilatkoznék, hogy az urak miért oly túlbuzgók, azt kérdem, mi jognál fogva cimezik magukat ezen urak az apatini intelligenciának — állván a társaságuk az ottani kir. közjegyző, 5 ügyvéd, 3 ügyvédi irnok és egy közjegyzői irnokból, így tehát csak 10 személy képezne Apatinban az intelligenciát? ezt majd csak az hiszi el, aki még Apatinban soha nem volt s azt nem ismeri, hanem hát okosabban tették volna, ha azt mondták volna, hogy hát az apatini intelligenciának egy keverékből álló részecskéje.

Ezek az urak — személyemet sokféleképp magyarázható titullal illeték, ne vegyék tehát rossz néven, ha én is kinyilvánítom a rájuk illő minősítést. A haszonlesés, kapzsiság, érdek és hizelgés vezérelte őket arra, hogy ellenem törjenek, az ily erények pedig a mai időkben éppen nem ritkák.

Olvassák el az urak a Bácska 31. számában közölt szerkesztői üzenetet s azután kinevethetik önnönmagukat. Apatinnak komolyabb gondolkozásu s hasznos nem leső intelligens egyénei közül egyetlen egy sem avatkozott oly éretlen s nevetséges dologba, amit a közjegyző urnak filigram irnoka csupa heccből gondolhatott ki, beleugrasztván princípálisát, ez pedig az ügyvéd urakat.

Kisvárosi, vagy jobban mondva falusi jogászéletben, nem esoda tehát, ha az urak azt sem tanulták még meg, hogy ne bántsd a másét, de ne hagyd a magadét.

En az urakat sem hirlapilag, sem szóval nem bántottam s ha netán valaki mást rágalmaztam volna is, az tudni fogja magát maga is védeni és nem fog rászorulni fogadatlan prókátorokra Azt hiszik az urak, hogy a közönség nem fogja belátni, miként mézes nyilatkozatuk s ellenem irányuló cikkükkel a járásbíró urnak csupán azért igyekeznek hizelegni, mert mint közjegyző s ügyvédek leginkább a járásbíró ur jóindulatára vannak szorulva, — ha ennyit sem látnak be, akkor ismételnem kell az egykori lelkész szavait, hogy esztendőre jobban szegények lesznek.

Kürtölik az urak azt is, hogy rágalmazás miatt egy havi fogságra lettem itelve az apatini járásbíró ur által, miért nem tették még hozzá azt is, hogy azon ítélet még nem jogerős és még változást is szenvedhet.

Különben ugyanazon bíróság elítélt engemet 1880. évben 58 frt pénzbírságra is azért, mert egy tilalmas helyen csoszóm egy kóbor kolonc nélküli kutytárlólt, és alkalomkor Kék Lajos ur volt védőm, aki akkor még a máig is legjobb hírnek örvendő apatini Schmausz-féle ügyvédi irodában irnokoskodott, és aki ezen irodának köszönheti mostani jobblétét, melyért a legocsányabb hálátlansággal fizetett, ugyan így van ő velem szemben is, akkor a járásbíró ítéletét minden ízében igazságtalannak jelentette ki s engemet oly kiittintésben részesített, ami csakugyan kiváló ellentétben áll mostani nyilatkozatával s személyem iránt irányuló kifakadásával.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerk

Változnak a viszonyok, változik az ember jelleme — de csakis az ingatag és teljes jellemmel meg nem áldott emberé, s úgy látszik Kék ur is az utolsó között volt, mikor a jellemeket osztogatták.

Söpörjenek, vagy ha úgy tetszik söpörtessenek az urak a maguk háza előtt s én is majd söprök a magamé előtt, ne bánjanak senkit, ha az urakat senki nem bántja, mindenki törődjék a maga bajával, az urak is sokkal hasznosabbat tennének, ha klienseiknek ügyeivel törőd-
nének s nekem békét hagynának, mert kikerül ám az urak közül olyan is, akinek szintén személyesen dolga van a zombori kir. törvényszék elnökével s az ügyvédi kamarával pontossága miatt? (!) ne kívánják, hogy ezt bővebben is nyilvánosságra hozzam.

Ó-Sztrapáron, 1888. ápril 24.

Stankovits Lázár.

HIRDETÉSEK.

Az apatini járás főszolgabírájától.
2495. szám.
kig. 1888.

Pályázati hirdetmény.

Leköszönés folytán Bogojeva községében megüresült községi orvosi állásra az előző pályázat téves hírlapi közlése folytán, ezennel újabb pályázatot hirdetünk és a választás határideje **1888. évi május hó 26. napjának délutáni 2 órájára** tüzetik ki.

Pályázni kívánók felhivatnak, miszerint az 1876. évi XIV. t. c. 143. §. és az 1886. évi XXII. t. c. 73. §-ához képest felszerelt és az állam hivatalos nyelvének bírását, valamint erkölcsi magaviseletét is igazoló okmányokkal támogatott kérvényeiket bezárólag **1888. évi május hó 18-ig** aláírt főszolgabírónál annál bizonyosabban nyújtják be, mert később érkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A betöltendő állással következő javadalmazás van egybekötve:
1-ör. 500 frt készpénz fizetés.
2-ör. 30 krajcár nappali és 60 krajcár éjjeli látogatási díj.
3-ör. 20 krajcár halottkémlési díj.
A megválasztandó a halottkémlést is teljesíteni tartozik.

Apatin, 1888. évi ápril 16.

Ribiczey Béla,
főszolgabíró.

3-2

Hirdetés.

A Ferenc-csatorna mentén, a mézégető-kemence mellett levő nyári legelőre május 1-étől még 20 drb **fejős tehén** vétetik fel legeltetésre.

Jelentkezhetni Gallé Emil és Gaal Istvánnál.

2-2

2000 drb gleditschia idei ültetésre kapható **8 frt-jával** 1000-rit. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

111. szám.
bv. 1888.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tekintetes kir. járásbíróság 3997. számú végzése által Vény Márton apatini lakos végrehajtató javára Podolszki József apatini lakos ellen 312 frt 50 kr. tőke, és pedig 337 frt 50 kr. után 1882. évi ápr. hó 13 tól október 11-ig 312 frt 50 kr. után pedig 1882. év október hó 11. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 41 frt 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 400 frtra becsült Podolszki József nevében álló az apatini Dunán levő 22. sz. dunai vizimalomból végrehajtást szenvedett megillető 1/3 rész reál-jogvisitvánnyal nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az 526/1888. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Apatin község-házánál leendő eszközlésére **1888. évi május hó 7-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1888. évi április hó 22-én.

Oláh János,
kir. bir. végrehajtó.

Meghívó.

Az I. rigicai segélyszövetkezet 1888. évi május 21-én délután 3 órakor Rigicán a kaszinói helyiségben (Handler)

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre minden tag ezennel meghívatik.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési elnök és jegyző választása.
 2. Igazgatói jelentés, a számadási mérleg előterjesztése.
 3. Tizenkét igazgatósági, négy póttag és két cégjegyző megválasztása.
 4. A II. ciklus 1888. december 31-én való felszámolása, illetőleg ugyanezen ciklus tagjainak kilépése feletti határozat, esetleg a felszámoló bizottság megválasztása.
 5. Indítványok és két tag megválasztása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére.
- Rigica, 1888. évi ápril hó 20-án.

Az igazgatóság.

MÉRLEG

az I. rigicai segélyszövetkezetnek 1886. évi október 1-től 1887. évi december 31-ig.

V A G Y O N		T E H E R			
	frt	kr			
Egyenleg ^{31/12} 1887.	70	99	Tagok követelése	21301	28
Előleg	400	—	„ kamatai	1163	47
Kötvényekben	54165	36	Betét	27705	06
Leltár 20% butoravulás	112	53	„ kamatai	374	40
			Alapítási tőke	738	—
			Tartalékalap	1403	02
			Tiszta nyeresmény	2063	65
	54748	88		54748	88

A tagok száma 254.
Részjuttalékok száma 739.
Tiszta nyeresmény osztalék 2 frt 25 kr.

Maison Mihály s. k.,
igazgató.

Bóner Albert s. k.,
penztárnok.

Weisz Pál s. k.,
könyvelő.

A fő- és mellékkönyvekkel megegyezőnek találatot.

Penninger József s. k., Handler György s. k., Bischof Antal s. k.,
f e l t a r t o t t a k .

Visszavonhatlanul! Előleges jelentés! Csak 2 napig!

BORN L.

angol-amerikai óriási sátor

C I R C U S A,

a megyeháztéren.

Zombor, esütörtökön, 1888-ik évi május hó 3-án esti pont 7 1/2 órakor fényes kivilágítás mellett

nagy megnyitó díszelőadás

a magasabb lovaglás, lóidomítás, testgyakorlat és ballet stb. köréből.
A személyzet mintegy 90 tagból, a lóistálló 60 kitanó, nemes fajú lóból áll.
Fellepte az összes általában **elsőrangú és legkitünőbb művészekből** álló személyzetnek.
Felette dustartalma igen érdekes műsorozattal.

Sok egyéb között:

BALLET-EGYVELEG.

Elővezetése az idomított

ÓRIÁS-ELEFÁNTNAK

NB. A zenedarabok a saját kitünő zenekar által lesznek előadva.

Pénteken, május hó 4-én d. u. 2 órakor a városi hatóság különös engedélye folytán

NAGY DÍSZ-KÖRMENET

a főtéren át, lovakkal, elefántok, tevék, dromedárok s dísz-kocsikkal stb.

Pénteken, 1888. évi május hó 4-én délután 4 órakor

rendkívüli nagy díszelőadás

az egész művész-személyzet felleptével.

Pénteken, 1888. évi május hó 4-én este 7 1/2 órakor

visszavonhatlanul

nagy bucsú-díszelőadás

teljesen új, felette érdekes műsorozattal.

Tudomásul! A lovarda-sátor teljesen vizmentes és a közönség eső és szél ellen védve van.

Helyárak: Főntartott hely (számított hely) 1 frt 50 kr. — I. hely 1 frt. — II. hely 60 kr. — III. hely 30 kr. — Gyermekek s katonák örmestertől lefelé az I., II. és III. helyen csak a felét fizetik.

Tudomásul!

Az utiterv előre történt meghatározása folytán, egyetlen egy előadással sem tarthatik több, mint a mennyi a falragaszokban kiténtetve van.

Tisztelettel:

BORN LAJOS,

lovarda-tulajdonos és igazgató.

2-1